

Erősödnek egyetemeink nemzetközi kapcsolatai

Két hete tartózkodik hazánkban V. A. Zsámin professzor, a közgazdaságtudományok doktora, a Moszkvai Állami Lomonoszov Tudomány Egyetem közgazdasági kara dékánja, aki magyarországi útja során ismerkedik gazdasági, tudományos életünkkel, oktatói munkánk tapasztalataival.

A Budapesti Műszaki Egyetem politikai gazdaságtan tanszékének meghívására Zsámin professzor december 4-én több órás konzultációt tartott a Budapesti Műszaki Egyetem,

az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem és az Eötvös Loránd Tudományegyetem politikai gazdaságtan oktatói részére „A szocializmus építésének egyes kérdései a Kínai Népköztársaságban” címmel. A nagy érdeklődésre jellemző, hogy vendégünk a feltett kérdéseknek csak egy részére tudott válaszolni az idő rövidsége miatt. A konzultáció második részére a közeljövőben fog sor kerülni.

December 7-én, hétfőn Zsámin professzor előadást tartott

a gépészkari III. éves hallgatóinak „A mezőgazdaság szocialista átszervezése” című témából. Az előadás végén a hallgatóság tapssal jutalmazta a nagyszerű előadást.

Zsámin professzor az egyetem oktatóival folytatott beszélgetéseiben hangsúlyozta, hogy mennyire nagy fontosságot tulajdonít az ilyen jellegű kölcsönös látogatásoknak, tudományos cserének, az oktatás és a tudományos munka szempontjából. Vendégünknek példaként magyarországi látogatása többek között megkönyvítíja majd a Lomonoszov Egyetem közgazdasági karán a jövő tanévben meginduló „A külföldi országok gazdasága” című tárgy magyar vonatkozású előadásainak kidolgozását.

Zsámin professzor előadásai, konzultációi hozzájárulnak a szorosabb és tartósabb jellegű tudományos kapcsolatok ápolásához, serkentőleg hatnak majd a politikai gazdaságtan tanszék oktatási és tudományos munkája színvonalának emelésére.

Sz. I.

Tóth János kongresszusi küldött írásban betervezett kongresszusi hozzászólása

(Folytatás az első oldalról)

cializmus építésébe való bevonással, politikai szilárd vezető szakemberek kiképzésével kívánjuk megoldani. Mit kérünk? *Ugy látjuk, hogy az egyetem nagy szellemi kapacitása nincs eléggé kihasználva. Vonják be az ipart és a mezőgazdaság feladatának megoldásába az egyetemet.* Erre számos jó példánk van már eddig is. Közvetlenül lássuk egyetemünk oktatói a magyar munkásszót, a dolgozó parasztságot erőfeszítéseit a zsebb, a jobb jövőért. Közvetlenül érzékeljük azt a hatalmas változást, ami az egyetem falain kívül végbemegy. E téren számos tennivaló van. Például oktatóink több tanszékén elmondják, hogy a legkorszerűbb üzem létesítményeinket sem ismerik, amiért elsősorban mi magunk is felelősek vagyunk. Ugyanakkor azt kérjük, hogy vezető elvtársak is, párt és kormányunk vezetői továbbra is segítsenek benünket azzal, hogy ellátogatni egyetemünkre, politikai beszélgetésekre, ideológiai vitákra vezessenek.

2. *A jó mérnök-képzés tárgyi és személyi feltételeinek megteremtésére vonatkozó javaslatok a következők:*

a) *Munkásszót, a jó mérnök-képzés propagandá munkánkban*

az új értelmiség kineveléséért az idén sem domborodott ki. Küldjék gyermekeiket a munkásszót és dolgozó parasztságot középiskolákba és egyetemre. Emelni kell a középiskolák matematikai és fizikai, tehát a természettudományos tárgyak színvonalát. Uzemek küldjék saját munkásuk fiait és érettségizett dolgozóit egyetemre. *Kérjük, hogy a társadalmi ösztönzőket is elsősorban a náluk dolgozó munkások tehetséges gyermekeinek és saját érettségizett fiatal dolgozóinak adományozzák, ami, sajnos, jelenleg nem így áll.*

b) *Sürgősen fel kell mérni az ipar mérnök-szükségletét és meghatározni, milyen munkakörökhöz kell mérnöki diploma. Csak a mérnökigények megállapítása esetén lehet realisan tervezni és az egyetemet a magasabb létszámigénynek megfelelően fejleszteni.* Addig is a rejtett tartalékokat kell nyúlni, hogy az iparnak megfelelő számú mérnököt tudjunk rendelkezésére bocsátani. Ennek érdekében az egyetemünkön a lemorzsolódást kell megakadályozni, a gyenge előképzésű egyetemi hallgatókkal megkülönböztetett módon kell foglalkozni. Nappal és esti tagozaton egyaránt nem fordulhat elő, amit oktatóink is világosan látnak ma már, hogy a most végző ötdövényeseknek a négy év alatt 50 százaléka lemorzsolódott, köztük 200 munkás-paraszti származású hallgató.

c) *Felül kell vizsgálni a levelező és esti oktatást.* Egyes javaslatok szerint nappali tagozaton széles skálájú legyen az oktatás, az esti és levelező tagozaton viszont szakosított oktatást javasolunk. A már mérnöki munkakörben dolgozó részére azt az anyagot tanítsuk, ami szükséges az adott munkaterületen a jó műszaki munka végzéséhez. Már most meg kell állapítani, kik azok a dolgozók, vagy hallgatók, akik szeptemberben üzemekből egyetemre jönnek és a januárban meginduló előkészítő tanfolyamra politikailag legszilárdabb és szakmailag legképzettebb embereket küldjék el.

3. *Az egyetem korszerűsítésének problémája érdekében:*

a) *Javasoljuk, hogy a létesítményekkel együtt tervezzük be a szakember-képzést is, ne sajnáljuk a nagyobb összegű be-*

ruházást. (Tehát a szakember-képzést — az egyetem korszerűsítését).

b) *Az ipar is adjon meg mindent a jó mérnök-képzéshez. Járuljon hozzá a mérnök-képzéshez azzal, hogy egyrészt mondja meg, milyen típusú emberekre, mérnökökre van szüksége, másrészt korszerű felszerelésű laboratóriumhoz is járuljon hozzá, Például a vegyipar és villamosipar körülbelül megkétszerezte termelését a kongresszusi irányelvek szerint, ami azt jelenti, hogy a két karon nem 30—35 százalékkal, hanem ennél jóval nagyobb arányban kell emelni a hallgatói létszámot. Ehhez jelenleg nem rendelkezünk megfelelő számú tanteremmel és laboratóriumi helyiséggel, valamint műszerekkel, készülékekkel stb.*

A Műszaki Egyetem párt-szervezete nevében innen kérem az ipari miniszter elvtársakat, az üzemek igazgatóit, pártbizottságait, hogy gépek, műszerek és egyéb tárgyak tekintetében legyenek segítségünkre. Meggondolandónak tartanánk, ha egy-egy iparág igazgatósága beruházási összegeiből egy bizonyos minimális százalékot a műegyetem fejlesztésére biztosítson, mivel a Művelődésügyi Minisztérium erre megszabott keretei nagyon szűkek. Például a KGM híradástechnikai igazgatósága terv szerint a híradástechnikai ipar volumenje 1957-hez képest 1965-re 300 százalékkal emelkedik és eléri a 3,7 milliárd forintot, ezen időszak alatt a híradástechnikai iparág 500 millió forint beruházást kap. Ha ennek csak például 2 százaléka fordítható nekünk az oktatás korszerűsítésére, akkor is az egyetem részére biztosítandó 10 millió forint fedezné az oktatással kapcsolatos laboratóriumi felszerelési és egyéb kiadásokat.

Ugyanakkor azt is kérjük, hogy az iparágak az egyetem részére prototípus gépekből a hozzájuk tartozó legfontosabb tanszékeknek juttassanak a gyakorlati korszerű mérnök-képzés biztosítására. Az egyetemnek a legkorszerűbb eljárásokat kell elvégeznie. Helyes lenne, ha az üzemek lehetővé tennék ilyen gépek tanulmányozását oktatóinknak, hogy ők maguk is megismerhessék ezeket és ennek megfelelően képezzék a mérnököket.

Vannak tapasztalataink mind a korszerűsítés, mind a legkorszerűbb eljárások lehetővé tételére is

Pl. a különleges villamosgépek tanszéke több millió forintos beruházással komoly laboratóriumot kapott az illető iparágától. A műanyag tanszék részére a Kábel- és Műanyaggyártás építettek komoly laboratóriumot s a hallgatók ott végeznek gyakorlati munkát. Ezek nagy mértékben elősegítik a tananyagok korszerűsítését. Véleményem szerint csak az összes iparágak összefogása biztosíthatja azt, hogy a gyakorlati oktatás eddigi fogyatékosságait ki tudjuk küszöbölni és létszám-növekedés adta követelménynek meg tudjuk felelni.

Kérjük az iparágakat és üzemeket, hogy tegyék lehetővé, sőt igényeljük, hogy az egyetem bekapcsolódjon az ipar előtt álló feladatok, kutatási problémáik megoldásába, kérjük az egyetemek segítségét és valósuljon meg az a gyakorlat, hogy az ipar áldozzon a tudományért, a tudomány pedig az iparért. Hisz

Miben mutatkozik ez a változás?

Elsősorban, hogy a párt vezető szerepe érvényesül egyetemünkön. A párt előzetes véleményének kikérése nélkül fontosabb egyetempolitikai és káderkérdésben, de felvételek és végzős hallgatók elosztásában sem történik döntés. *Kialakultak a szocializmus olyan bázisai, amelyekre az egyetem vezetése támaszkodhat a szocialista mérnök-képzésben. Ilyenek egyetemünkön közel 400 kommunista, az 1300 KISZ-tag, mindinkább politikailag szakszervezet, a marxizmus-leninizmus tanszékének oktató-nevelő munkája és a politikailag egyre fejlődő oktatói karunk.*

Kedves elvtársak! Az ellenforradalom egyetemünkön is a történelem, a múlté. De ígérjük a Központi Bizottságnak, hogy a tanulsá-

egyetemünk 60 tanszéke: 60 tervezőintézet és egyben 60 kutatási intézmény is, hogyha ezt a kapacitást, amivel rendelkezünk alaposan kihasználjuk.

Kedves elvtársak! Ez a néhány probléma — konkrét javaslat, meg aggály is — azt bizonyítja, hogy a Budapesti Műszaki Egyetem ma más, mint 1956-ban volt.

Mi azt tapasztaljuk politikai munkánk során, hogy egyetemünkre is kedvezően hatnak a szocialista tábornak a nemzetközi politikában, gazdasági építésben elért sikerei és a hazai eredmények. S úgy gondoljuk, hogy egyetemi párt-szervezetünk eddigi erőfeszítései is hozzájárultak ahhoz, hogy fokozatosan, de ismét nő egyetemünk politikai és erkölcsi vonzereje. Egyetemünkön is pozitívan változott a politikai, szakmai és tanulmányi helyzet 1956-hoz képest, sőt több vonatkozásban jobb, mint 1956 előtti időszakban.

Tudományos ülészek a Villamosmérnöki Karon

A fennállásának 10. évfordulóját ünneplő villamosmérnöki kar december 7—8-án tudomá-

tárgyú előadást, de nem hiányoztak a programból a villamoshajítások, a nagyfeszültségű ké-

kai tagozat előadói jó összeállításban tájékoztatták a meg lehetőségeit nagyszámú hallgatóságot a tanszékben, a kutató-intézetekben és egyes üzemekben végzett érdekes munkáról, ill. áttekintést adtak egy gyorsan fejlődő terület, pl. a sztereo-hangrögzítés és műsorszórás, a dinamikus vákuumtechnika stb. pillanatnyi helyzetéről és várható perspektívájáról.

A műszertagozaton Tokodi Pál, a műszeripari igazgatóságának főmérnöke tartott bevezető előadást a műszermérnök-képzésről és a műszeripar perspektívájáról. Ezt követően több érdekes előadás hangzott el igen széles témakörből, köztük különösen kettő, Bán-

Kaposvári Kálmán, a KGM Erősáramú Iparigazgatóságának főmérnöke

nyos ülészek keretében adott ízelítőt az érdeklődőknek arról a sokrétű, elméleti és gyakorlati munkáról, amelyet a kar oktatói és az elmúlt tíz évben végzett hallgatói a kutatás és az ipari termelés legkülönbözőbb területein értek el. Örövendetes jelenség, hogy mindhárom szakelőadásain szép számmal jelentek meg a KHG iparigazgatóságának, illetve vállalatainak vezető beosztású mérnökei.

Az erősáramú tagozat előadásorozatát Kaposvári Kálmán, iparigazgatóságának főmérnök nyitotta meg az erősáramú gépgyártás fejlesztési prob-

Frey Tamás adjunktus (villamoskari matematikai tanszék) előadását tartja

— Villamosgépgyártásunk fő feladata, hogy kielégítse a hazai és export-szükségletet transzformátorokból és villamoskészülékekből. A kismotorgyártást a meglévő területen jobb kihasználásával, a korszerű követelményeknek megfelelő színvonalra kell hozni. Az erősáramú iparágban a fejlesztési törekvés elsősorban az, hogy ne csak behozzuk elmaradásunkat, hanem az élvonalba kerüljünk. A második ötéves tervben meg kell teremteni a 100 MW-os hidrogénhűtéses turbógenerátor gyártását. A kismotorgyártás egyes területein már ma is a világ-színvonalnak megfelelő technológiávan dolgozunk. Ezt tovább kell fejleszteni és a második ötéves tervidőszakban automatá gépsorok és célgépek beállításával nagymértékben növelni kell a termelékenységet. A villamos műszeripar gyártás legfontosabb feladata az ipari elektromos- és elektronikus műszerekben jelentkező szükségletek kielégítése. A villamos mérőműszerek új típusainak kialakításánál mind nagyobb mértékben kell alkalmazni a félvezetőket, a nyomtatott áramkörös technikát. Ki kell fejleszteni a különböző fizikai elveken alapuló új geofizikai műszereket. Tovább kell fejleszteni a magfolyamatok vizsgálatához szükséges

Tízéves a villamosmérnöki kar

(Folytatás az első oldalról)

mát. Az ipari termelés 60—65 százalékos növekedése mellett ez nem kielégítő.

A beszéd igen érdekes része volt, amikor Kis Árpád elvtárs a villamosiparban dolgozó mérnökök összetételéről és átlagos életkoráról beszélt. Elmondta, hogy nemcsak az ipar fiatal nálunk, hanem az ott dolgozó mérnökök is, hisz az átlagos életkor harminc év körül van. — Most mérjük fel azokat az intézkedéseket, amelyek révén a második ötéves terv időszakában mind a mérnöki, mind a műszaki munkát növelni tudjuk — folytatta.

A továbbiakban foglalkozott a villamosmérnöki kar oktatói feladataival, majd rámutatott, hogy a karról kikerülő fiatal mérnökökre igen nagy feladat hárul. A cél ugyanis az, hogy a magas szakmai kultúrájú mérnökeink és szakmunkásaink munkája nyomán modern technikai színvonalon készült gyártmányokkal jelenlegünk a világgazdaságban. A második ötéves terv irányelvei meghatározzák, hogy erőnket a gépiparban, elsősorban a híradástechnikai, a műszer-, az erősáramú villamosgépek, a Diesel-motorok, valamint a vegyipari élelmiszeripari gépek gyártásának fejlesztésére kell összpontosítani. Ebből következik, hogy a második ötéves tervben a legfontosabb gépipari feladatok megvalósításában a legnagyobb rész a villamosmérnökökre hárul.

— Villamosgépgyártásunk fő feladata, hogy kielégítse a hazai és export-szükségletet transzformátorokból és villamoskészülékekből. A kismotorgyártást a meglévő területen jobb kihasználásával, a korszerű követelményeknek megfelelő színvonalra kell hozni. Az erősáramú iparágban a fejlesztési törekvés elsősorban az, hogy ne csak behozzuk elmaradásunkat, hanem az élvonalba kerüljünk. A második ötéves tervben meg kell teremteni a 100 MW-os hidrogénhűtéses turbógenerátor gyártását. A kismotorgyártás egyes területein már ma is a világ-színvonalnak megfelelő technológiávan dolgozunk. Ezt tovább kell fejleszteni és a második ötéves tervidőszakban automatá gépsorok és célgépek beállításával nagymértékben növelni kell a termelékenységet. A villamos műszeripar gyártás legfontosabb feladata az ipari elektromos- és elektronikus műszerekben jelentkező szükségletek kielégítése. A villamos mérőműszerek új típusainak kialakításánál mind nagyobb mértékben kell alkalmazni a félvezetőket, a nyomtatott áramkörös technikát. Ki kell fejleszteni a különböző fizikai elveken alapuló új geofizikai műszereket. Tovább kell fejleszteni a magfolyamatok vizsgálatához szükséges

berendezéseket és tovább kell tökéletesíteni a nukleáris műszereket. A híradástechnikában a fő cél a vákuumtechnika, a hírközlés korszerű eszközeinek, valamint az elektroakusztikai berendezések fejlesztése. A vákuumtechnikai ágazatban a félvezetők, televíziók, képsővek, megbízható és különleges rádiósővek, korszerű fényforrások, speciális anyagok és különböző gyártóberendezések fejlesztését tűztük ki célul.

Végezetül felhívta a figyelmet arra, hogy ezeknek a céloknak elérésére jólképzett mérnökökre van szükség.

Ezután Kozma László, a villamosmérnöki kar dékánhelyettese számolt be. Beszédében a villamosmérnöki kar tízéves munkáját, a kar fejlődését és jövőbeni feladatait ismertette.

Kozma László dékánhelyettes beszámolója után dr. Meisl János főosztályvezetőhelyettes, az oktatási miniszter kiténtését adta át a kar néhány oktatójának. A felsőoktatás kiváló dolgozója lett dr. Barta István dékán és dr. Kozma László dékánhelyettes. Miniszteri dicséret oklevelet kapott Schnell László adjunktus és Jáni József tanársegéd. Majd emléktárgyakat és jutalmakat osztottak ki.

Az ünnepi tanácsülés dr. Csűrös Zoltán rektor zárásával ért véget.

A jubileumi ünnepség befejezése után a jelenlévőknek lehetőségük volt arra, hogy érdeklődésüknek megfelelően megtekintésük a villamoskar tanszéki és hallgatói laboratóriumait. Több csoportban mind az erősáramú, mind pedig a híradástechnikai, illetőleg a műszer szakmunkásait számosan meglátogatták. A híradástechnikai tanszéken egy úgynevezett rövidreztartó televíziós rendszert mutattak be működés közben, megnézték a tanszék „süket” szobáját (akusztikus mérőszoba, nagy hangnyelző képességű anyaggal bélelve), s itt módjuk volt néhány sztereo-lemezre felvett zenei számot is meghallgatni. A tanszék oktatói bemutatták a vezetőkes híradástechnika tanszék digitális számológépét és próbára tették „tudományát”. Sor került ezenkívül működő távbeszélő automaták központ és különböző távirógépek megtekintésére is. A mikrohullámú technika tanszék legújabb műszereit mutatta be. A kar legfiatalabb tanszéke. Az elektroncsövechnika tanszék pedig hallgatói laboratóriumát és egyik oktatójának érdekes elektronikus minőségvizsgáló készülékét mutatta be.

A látogatók jelentős része néhány évvel ezelőtt maga is hallgatója volt a karnak és örömmel látta azt a fejlődést, amelyet tanszékeink azóta minden nehézség ellenére elértek.

Tokodi Pál, a KGM Műszeripari Igazgatóságának főmérnöke a műszermérnök-képzésről és a műszeripar perspektívájáról beszél

lémáinak ismertette az ipari elektronika problémáit. Rajta kívül József Barna József tartott még hasonló A híradástechni-

T. S.